

20. PRAVLJIČNI DAN MARIBORSKE KNJIŽNICE

Meta Blagšič

V ZENITU ZGODB IN PRIPOVEDOVANJA

Lani, zdi se kot nekoč, smo načrtovali, da bomo v Mariborski knjižnici ob 20-letnici projekta Pravljični dan pripravili prav posebne prireditve za naše obiskovalce ter se spomnili preteklih dogodkov in ustvarjalcev, s katerimi smo sodelovali. Leto 2020 pa je zaradi pandemije covida-19 vse obrnilo na glavo in skoraj nič ni več tako, kot je bilo. Ostale so zgodbe in ostali s(m)o ljudje – pripovedovalci in poslušalci, zaprti vsak v svojem stolpu.

Prehodili smo devet dolin in v enajstem mesecu pristali na spletu in socialnih omrežjih. Ekipo smo sestavljale Lea Hedl, Agica Kovše, Maja Logar in Meta Blagšič, v neotipljivem svetu smo tipale in tkale vezi s tistimi, ki smo jih lahko dosegle. In vendar se je med 10. in 12. novembrom 2020 zgodil 20. Pravljični dan z naslovom *V zenitu zgodb in pripovedovanja*.

Ilustracija odličnega umetnika Danijela Demšarja nas je začarala z iskristovstjo in ponesla na virtualno pravljlično pot, hkrati nas je tudi prebudila in navdihnila, da smo si upali narediti prvi korak. Na plakatih in drugih promocijskih materialih spečega kraljeviča obdajata barvitost in življenje.

Program 20. Pravljičnega dne smo sprva načrtali kot tridnevni festival na temeljih razpisa Javne agencije za knjigo RS, ki je poudarjal projekt Slovenije kot častne gostje na mednarodnih knjižnih sejmih v Bologni (2021) in v Frankfurtu (2022). Kot osrednja dogodka smo načrtovali tradicionalno Pravljično jutro za otroke in Pravljični večer za odrasle. V goste smo povabili in se za pripovedovalske nastope dogovarjali z uveljavljenimi slovenskimi mladinskimi pesniki in pisatelji: z Andrejo Borin, Majdo Koren, Mašo Ogrizek, Vesno Radovanovič, Andrejem Rozmanom Rozo, Anjo Štefan in s Suzano Tratnik. Projekt je predvideval še pripovedovalske prireditve na osnovnih šolah v okolici Maribora ter razstavo. Na šolah bi pripovedovale pravljicarke Mariborske



knjižnice avtorske pravljice prej omenjenih avtorjev. A epidemija je onemogočila dogodke pred občinstvom.

V jubilejnem letu smo želeli še več vsebin nameniti mladim. Zato tokrat nismo načrtovali pravljíčne šole, ki je postala priljubljeno stičíšče uveljavljenih in porajajočih se pripovedovalcev, pedagogov, ljubiteljev umetnosti pripovedovanja. Vzoredno s pripovedovalskimi dogodki je festival namreč že od začetka razvijal izobraževanja, pravljíčne šole za odrasle in občasno za mlade ter strokovne posvete. V dveh desetletjih smo se s tujimi gosti kar nekajkrat povezali v mednarodni pripovedovalski prostor (Folke Tegetthoff, Giovanna Galimberti Casarin, Sarah Kane, Tom Muir, Lawrence Tulloch, Alexandria Patience, Jerker Fahlström, Chris Cooper) ter ponosno razvijali umetnost pripovedovanja z domačimi strokovnjaki (Irena Cerar, Žiga Čamernik, Ana Duša, Špela Frlic, Zdenka Gajser, Lilijana Klemenčič, Agica Kovše, Ljoba Jenče, Anja Štefan, Irena Tomažin Zagoričnik), se povezovali z drugimi sorodnimi ali prekrivajočimi področji. Vseskozi so svojo pripovedovalsko moč predstavljali in ubesedovali tudi pravljíčarke in pravljíčarji Mariborske knjižnice. Projekt pušča trajno sled s tremi strokovnimi monografijami: *Sedi k meni, povem ti eno pravljico* (2006, uredila Ljoba Jenče), *Za pravljíce odkle-njene ključavnice* (2012), *Prenos pravljíc v raznotere pojavne oblike in umestitve* (2018). Hvaležni smo Javni agenciji za knjigo RS, da prepoznava pomen projekta in s finančno podporo pomaga uresničevati naše vsebine.

V okoliščinah, ko prireditve ter zbiranje ljudi na javnih mestih ni dovoljeno in se je pouk preselil v domače dnevne sobe, smo za otroke dveh osnovnih šol pripravili spletni literarni dogodek s pesnikom, pisateljem, dramatikom in režiserjem Andrejem Rozmanom Rozo in z mladinsko pisateljico Majdo Koren. V spletnem okolju aplikacije ZOOM so se v torek, 10. novembra, učenci 2. razreda OŠ Ludvika Pliberška družili z Majdo Koren, naslednji dan pa smo pripravili srečanje med učenci 4. razredov OŠ Janka Glazerja Ruše in Andrejem Rozmanom Rozo.



Srečanje z Majdo Koren in Andrejem Rozmanom Rozo v aplikaciji ZOOM.
Foto: arhiv Mariborske knjižnice

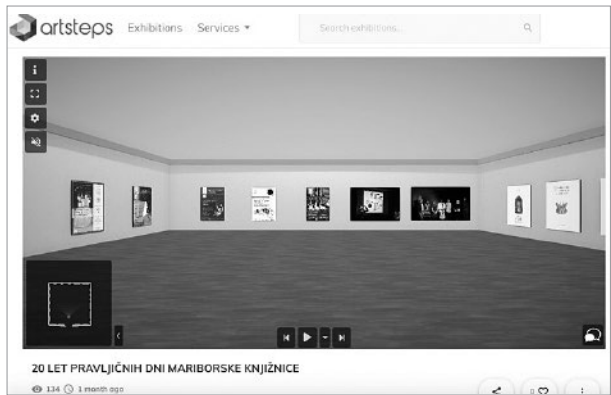
Za vse vpletene je bila to prva izkušnja literarne prireditve na daljavo in z veseljem jo ocenjujemo kot prijetno ter uspešno. Majda Koren in Andrej Rozman Roza sta kot vrhunska slovenska mladinska avtorja suvereno in prepričljivo nastopila pred mladimi bralci, jih aktivirala in ti so se izvrstno odzvali ter postavili veliko vprašanj. Upoštevati moramo, da so prireditve spremljali otroci, stari sedem in devet let, in da vzdrževati pozornost otrok na daljavo ni enostavna naloga. Spletno druženje zagotovo nima enakega učinka, kot ga ima srečanje z avtorjem v knjižnici ali v šoli, vendar je v danih razmerah (ko so otroci omejeni predvsem na domače okolje in na stik s člani družine) tovrstna prireditve odlična popestritev vsakdana. Prireditvi sta sovpadali s prvim tednom šole na daljavo, otroci so se dogodka razveselili in se nanj pripravili. Tretji dan projekta, v četrtek, 12. novembra, smo na spletni strani in

na Facebook strani Mariborke knjižnice objavili tri video posnetke pravljic, ki smo jih posneli prav v ta namen. Pripovedovale so pravljicarke Mariborske knjižnice: Zdenka Gajser, Lea Hedl in Agica Kovše.



Agica Kovše, Zdenka Gajser in Lea Hedl med pripovedovanjem pravljic.
Vir: YouTube kanal Mariborske knjižnice

V spremljevalnem programu smo pripravili razstavo *20 let Pravljičnih dni Mariborske knjižnice*, ki je poživila pločnik pred osrednjo Knjižnico Rotovž. Razstava je predstavila izbor plakatov preteklih festivalov, naslovnice treh zbornikov, izdanih v okviru projekta Pravljični dan, in nekaj dejstev, ki smo jih zabeležili ob pregledu dogajanja v preteklosti. Epidemija, ki nas obseda že skoraj vse leto, sproža v nas marsikatera razmišljanja, usmerja nas v iskanje novih rešitev, pristopov in poti do bralcev ter poslušalcev. Rezultat tega je spletna razstava *20 let Pravljičnih dni Mariborske knjižnice*, ki je umeščena v aplikaciji *artsteps*. Vse tri dni festivalskega dogajanja smo na naši spletni strani in socialnih omrežjih (Facebook, Instagram, YouTube) objavljali in dodajali vsebine, ki so se navezovale na program Pravljičnega dne. S prispevki smo spomnili na pretekle dogodke, objavili zvočne posnetke pravljic, ki so nastale v sodelovanju z Radiom Maribor, opozorili na tri strokovne monografije.



Talna in spletna razstava 20 let Pravljičnih dni v Mariborski knjižnici.
Vir: www.artsteps.com/ / Mariborska knjižnica, Foto: arhiv Mariborske knjižnice

V okviru promocije smo se povezali z Radiom Maribor, ki že leta spremlja umetnost pripovedovanja v Mariborski knjižnici. S skupnimi močmi je nastalo že nekaj prijetnih sodelovanj, v zadnjih letih pri snemanju ljudskih pravljic za oddajo

Zvedavčki. Radio Maribor nam je namenil pozornost v jutranjem programu prvi in zadnji dan festivala. Ob prvem obisku sta direktorica Dragica Turjak in koordinatorica projekta Meta Blagšič predstavili program Pravljičnega dne in njegov pomen za Mariborsko knjižnico, ob drugem srečanju pa sta naši pripovedovalki Zdenka Gajser in Agica Kovše delili svoje spomine na pripovedovanje in izkušnje o njem. Poslušalce smo povabili k ogledu in branju pravljic, raziskovanju ljudskega izročila in obiskovanju knjižnice.



Predstavitve 20. Pravljičnega dne na Radiu Maribor (od leve Zdenka Gajser, Meta Blagšič, Agica Kovše). Foto: arhiv Mariborske knjižnice

Po 20. Pravljičnem dnevu so občutki drugačni, a zdi se, da smo vendarle lahko zadovoljni. Čeprav brez občinstva v živo, brez luči in odra, brez vzdihov in smeha, brez zvena glasbe, ki je tako občuteno dopolnjevala izrečeno, brez pripovedovalcev in njihove energije, brez, brez, brez ...

Pa vendar, karkoli se zgodi, pravljice in pripovedovanje zgodb bo ostalo za večno. Četudi na daljavo, na klik in brez stika pogledov med pripovedovalcem in poslušalci. Nekaj zgodbam smo omogočili, da jih poslušamo znova in znova, kadarkoli in od koderkoli. Vredno se je truditi, saj je naše poslanstvo, da ljudem pripovedujemo zgodbe, jim omogočamo dostop do knjig, da bodo bolje razumeli svoj notranji in zunanji svet.

Maja Logar

PRAVLJIČNI DAN Z ILUSTRATORSKIMI SPREMSTVI DANIJELA DEMŠARJA

Ni naključje, da nas je jubilejni, 20. Pravljični dan ponovno pripeljal k ilustratorju, grafiku in slikarju Danijelu Demšarju. V Mariborski knjižnici smo z njim pogosto sodelovali, vedno znova so nas očarale in prevzemale njegove ilustratorske umetnine, ki so se večkrat nadaljevale v razstave, v njihove skupne postavitve, v snovanje dogodkov, na katerih je bil naš pomemben dragi gost in zaradi katerega smo se po ilustraciji morda zazirali še z večjo pozornostjo in krhkostjo. Njegova svetloba in duhovne krajine so se sidrale v naša občutenja in tudi v naše delo. Prostor pa, ki